

Пробудження

Олівер Сакс

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — Тетяна Кирлиця

© Видавництво «Наш Формат». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Подяка

Насамперед я безмежно вдячний чудовим пацієнтам шпиталю «Маунт-Кармел» у Нью-Йорку, історії хвороби яких викладено в цій книжці і яким від самого початку було присвячено «Пробудження».

Нині, майже через чверть століття, нелегко пригадати всіх, хто опікувався пацієнтами в «Маунт-Кармелі» і хто прямо чи опосередковано сприяв написанню «Пробуджень». Однак я з великою теплотою згадую медсестер шпиталю Еллен Костелло, Елінор Гейнор, Дженіс Грей і Мелані Еппс; також добре пам'ятаю лікарів відділення — Волтера Шварца, Чарльза Месселоффа, Джека Собела й Флору Таббадор; логопеда Марджі Коул Інґліс, найближчу й найвідданішу мою помічницю, яка була поруч упродовж трьох вирішальних років, коли наші пацієнти пробуджувалися. Хочу подякувати також фахівцю з ЕЕГ Крісу Каролану, у співавторстві з яким писав розділ «Електричні основи пробуджень», фармацевту Бобу Мальту, який годинами фасував леводопу, оповитий хмарою допамінергічного пилу, та відданим своїй справі профпатологам і фізіотерапевтам. Обов'язково маю виділити музичних терапевтів Кітті Стайлз (вона працювала в перші роки пробуджень) та Конні Томайно, з якою я тісно співпрацював надалі, оскільки музика виявилася найефективнішими нефармакологічними ліками для наших хворих.

Я щиро вдячний англійським колегам з Гайлендського шпиталю, адже вони надали мені можливість спілкуватися з надзвичайно цікавою групою пацієнтів, які були дуже схожі на моїх і водночас істотно від них відрізнялися. Хочу подякувати за дружню допомогу Джеральду Стерну й Дональду Кальну, які сприяли пробудженню хворих у 1969 році, а також Джеймсу Шаркі й Родвіну Джексону, які доглядали цих пацієнтів від 1945 року. Дякую Бернарду Томасу, медбрату, що багато років працював з

нашими підопічними.

Найбільше ж дякую Джеймсу Пердону Мартіну, який опікувався цими (та іншими) постенцефалітними хворими понад шістдесят років. У 1969-му році він приїздив до «Маунт-Кармела», щоб побачити перші миті пробуджень, і був для нас справжнім вимогливим батьком і наставником.

На шляху створення й видання «Пробуджень» мені допомагали численні колеги та друзі: Д.П. де Паола, Роджер Дювуазен, Стенлі Фан (і клуб «Базальні ганглії»), Ілан Голані, Елхонон Голдберг, Марк Гомонов, Вільям Ленгстон, Ендрю Ліс, Марджері Марк, Джонатан Міллер, Х. Нарабаяші, Ізабель Рапін, Роберт Родмен, Ізраель Розенфілд, Шелдон Росс, Річард Шоу, Боб Вассерман. Серед цих людей особливо хочу виділити Джонатана Міллера. Саме він зберіг копію рукопису «Пробуджень» 1969 року, який я знищив, і передав її Коліну Хейкрафту, моєму першому редактору й видавцю (пізніше Хейкрафт створив на телеканалі Бі-Бі-Сі чудовий фільм-портрет про Айвена Вогана «Айвен»). Також хочу подякувати Еріку Корну, який допоміг мені видати книжку в 1976 році; Лоуренсу Вельшеру — він особисто знав багатьох постенцефалітних хворих у «Маунт-Кармелі» й упродовж десяти років обговорював зі мною різноманітні аспекти «Пробуджень». Дякую також Ральфу Зігелю, з яким і нині співпрацюю, досліджуючи хаос теорії пробуджень.

Особливу подяку висловлюю тим моїм колегам, які самі хворіють на паркінсонізм, знають світ паркінсоніка і можуть описати його зсередини. Це Айвен Воган, Сідні Доррос, Сесіл Тоудс (усі вони написали власні книжки про життя паркінсоніка) і Ед Вейнбергер, який усілякими способами допомагав мені «побачити» й відчутти численні аспекти буття хворих. Багато людей із синдромом Туретта посприяли тому, що я зрозумів природу їхньої недуги, за виявами дуже подібної до гіперкінетичного енцефаліту.

І насамкінець щиро дякую своїй постенцефалітній пацієнтці Ліліан Тайф, яку знав понад двадцять років. Ліліан стала головною героїнею документальної стрічки «Пробудження», а також надихала знімальну групу під час створення художнього фільму за цим сюжетом.

Чимало талановитих людей самовіддано працювали задля написання, виробництва і втілення сценічних версій «Пробуджень». Першим у цьому переліку варто згадати Дункана Далласа з Йоркширського телебачення, який 1973 року створив чудовий документальний фільм «Пробудження». У цій стрічці втілилися незабутні образи пацієнтів і події, описані в «Пробудженнях». Я був би радий, якби її переглянули всі ті, хто прочитав книжку.

Красно дякую Гарольду Пінтеру, який 1982 року надіслав мені прекрасну п'єсу «Щось на зразок Аляски», навіяну «Пробудженнями». У жовтні того ж таки року її поставили в Національному театрі Англії.

Хочу подякувати Джону Рівзу, який 1987 року створив зворушливу радіопостановку за мотивами «Пробуджень» для Канадської радіомовної корпорації. Дякую Арнольду Ейпрілу за чудову драматургічну версію «Пробуджень», 1987 року поставлену в Чикаго, та Кармел Росс за аудіоверсію «Пробуджень». Окрема подяка всім членам знімальної групи, що створила художній фільм «Пробудження», — особливо продюсерам Волтеру Парксу та Леррі Ласкеру, режисеру Пені Маршалл і, звісно, видатним акторам Роберту де Ніро та Робіну Вільямсу.

На завершення хочу щиро подякувати моєму літературному агенту Сьюзен Глюк та редакторам «Пробуджень», які провели цю книжку через багато видань за останні сімнадцять років: Коліну Хейкрафту, Кену Маккорміку, Джулії Велакотт, Енн Фрідгуд, Майку Петті, Білу Вайтхеду, Джиму Сілбермену, Ріку Котту та Кейт Едгар. Звісно, несправедливо виділяти певні імена, але я таки хочу

наголосити на першому й останньому із цього переліку. Колін Хейкрафт з видавництва «Дакворт» вірив у мене, навчив маєвтики 1, і лише завдяки йому перше видання книжки побачило світ уже 1973 року. Кейт Едгар допомогла народженню нинішнього, розширеного і доповненого, видання.

У другому виданні я висловив вдячність В.Г. Одену та О.Р. Лурії — наставникам і друзям, які «пробудили» мене самого. Тепер, на жаль, я змушений опустити подяку, але з великою любов'ю присвячую цю книжку світлій пам'яті цих людей.

1 Маєвтика (техніка маєвтики) — запропоноване Сократом мистецтво знаходити приховане в людині правильне знання за допомогою майстерних навідних запитань. — Прим. пер.

• • •

Далі — у повній книжці «Пробудження».
nashaknyga.com.ua